

ZBIERKA

STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU A ROZHODNUTÍ SÚDOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

6/2017

OBSAH*Stanoviská vo veciach trestných***51. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovení § 237 a § 238 Trestného zákona v súvislosti s povinnosťami správcu podstaty v konkurznom konaní.**

I. Právna povinnosť je charakterizovaná príkazom postupovať určitým spôsobom (konať alebo zdržať sa konania), ktorý zároveň znamená zákaz postupovať akokoľvek inak (na rozdiel od práva, ktoré je možnosťou, nie však povinnosťou). Povinnosť môže byť vymedzená užšie alebo širšie, avšak s potrebnou určitosťou - v právnej norme býva povinnosť vymedzená širšie, nakoľko sa vzťahuje na všetky prípady rovnakého druhu a neurčitého počtu.

Povinnosť správcu spravovať cudzí majetok v konkurznom konaní, relevantná v zmysle § 237 ods. 1 a § 238 Trestného zákona (ide o majetok podliehajúci konkurzu), vzniká už ustanovením správcu do funkcie. Podľa povahy tejto povinnosti musí ísť o čestnú, zodpovednú a svedomitú správu, ktorej výslovnou zákonnou konkretizáciou je aj postup s odbornou starostlivosťou - § 3 ods. 1, 2 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (účinného do 31. decembra 2005), § 86 ods. 1 (a iné ustanovenia) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (účinného od 1. januára 2006), pričom konanie s odbornou starostlivosťou je v § 7 naposledy označeného zákona aj legálne definované.

II. Porušením povinnosti postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou sa môže správca dopustiť spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 alebo § 238 Trestného zákona. Musia však byť naplnené aj ostatné zákonné znaky takého trestného činu, čo v rámci subjektívnej stránky znamená úmysel správcu spôsobiť svojím postupom škodu - § 237 Trestného zákona, alebo nedbanlivosť vo vzťahu k tej istej okolnosti - § 238 Trestného zákona. 2

52. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovení § 15 ods. 2, § 16 ods. 1, 2, § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov.

Ustanovenia § 16 ods. 1, 2 a § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) je potrebné v súvislosti s § 15 ods. 2 tohto zákona (v znení účinnom od 1. decembra 2012) vyložiť na základe argumentu *a minori ad maius* tak, že vyžiadaná osoba musí byť vypočutá aj pred rozhodovaním o vydávacej väzbe, ak nejde o obligatórnu väzbu podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR; to platí aj v prípade, ak je v čase takého rozhodovania v predbežnej väzbe, do ktorej bola vzatá po vypočutí podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR.* 10

* R 2/2013 v dôsledku medzitýmnej zmeny právnej úpravy čiastočne stráca použiteľnosť

*Rozhodnutie vo veciach trestných***53. Rozhodovanie po ponechaní podmieneného odsúdenia v platnosti.**

Okolnosť vyznievajúca v neprospech odsúdeného, ktorú súd zohľadnil pri rozhodnutí o ponechaní podmieneného odsúdenia v platnosti podľa § 50 ods. 4 písm. b) Trestného zákona (a napriek ktorej takto rozhodol), nemôže byť sama osebe dôvodom na rozhodnutie o nariadení nepodmieneného trestu odňatia slobody podľa § 50 ods. 4 veta prvá Trestného zákona. Takým dôvodom môže byť len v spojení s inou okolnosťou, ktorá nastala v priebehu predĺženej časti skúšobnej doby, alebo ktorá nastala v priebehu plynutia pôvodne určenej skúšobnej doby, ak sa o dotknutej okolnosti súd dozvedel až po rozhodnutí podľa § 50 ods. 4 písm. b) Trestného zákona.

Vyššie uvedené závery sa použijú aj v prípade použitia ustanovenia § 52 Trestného zákona (teda v prípade podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom). 17

51.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2017, sp. zn. Tpj 28/2017, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovení § 237 a § 238 Trestného zákona v súvislosti s povinnosťami správcu podstaty v konkurznom konaní.

I. Právna povinnosť je charakterizovaná príkazom postupovať určitým spôsobom (konat' alebo zdržať sa konania), ktorý zároveň znamená zákaz postupovať akokoľvek inak (na rozdiel od práva, ktoré je možnosťou, nie však povinnosťou). Povinnosť môže byť vymedzená užšie alebo širšie, avšak s potrebnou určitosťou - v právnej norme býva povinnosť vymedzená širšie, nakoľko sa vzťahuje na všetky prípady rovnakého druhu a neurčitého počtu.

Povinnosť správcu spravovať cudzí majetok v konkurznom konaní, relevantná v zmysle § 237 ods. 1 a § 238 Trestného zákona (ide o majetok podliehajúci konkurzu), vzniká už ustanovením správcu do funkcie. Podľa povahy tejto povinnosti musí ísť o čestnú, zodpovednú a svedomitú správu, ktorej výslovnou zákonnou konkretizáciou je aj postup s odbornou starostlivosťou - § 3 ods. 1, 2 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (účinného do 31. decembra 2005), § 86 ods. 1 (a iné ustanovenia) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (účinného od 1. januára 2006), pričom konanie s odbornou starostlivosťou je v § 7 naposledy označeného zákona aj legálne definované.

II. Porušením povinnosti postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou sa môže správca dopustiť spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 alebo § 238 Trestného zákona. Musia však byť naplnené aj ostatné zákonné znaky takého trestného činu, čo v rámci subjektívnej stránky znamená úmysel správcu spôsobiť svojím postupom škodu - § 237 Trestného zákona, alebo nedbanlivosť vo vzťahu k tej istej okolnosti - § 238 Trestného zákona.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), na základe podnetu generálneho prokurátora Slovenskej republiky, zistil výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu tak, ako sú prezentované nižšie. Otázka, ktorú bolo potrebné výkladovo riešiť, bola vymedzená nasledovne:

Je možné porušením povinnosti správcu podstaty postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov spáchať trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 alebo podľa § 238 Trestného zákona?

A/

Najvyšší súd rozsudkom z 18. januára 2017, sp. zn. 3 Tdo 9/2016, v trestnej veci obvinenej JUDr. D. V. pre prečin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“), na podklade dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky a obvinenej JUDr. D. V., podaným proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 27. mája 2015, sp. zn. 2To/5/2015, podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) vyslovil, že napadnutým uznesením bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 319 Tr. por. a § 238 Tr. zák. v neprospech obvinenej JUDr. D. V. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. toto uznesenie zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. napokon Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 25. novembra 2014, sp. zn. 2T/51/2012, bola obvinená JUDr. D. V. uznaná za vinnú z prečinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v dobe od 28. júna 2006 do 31. júla 2009 ako správkynia konkurznej podstaty úpadcu I., a. s., B. X./X., L., IČO: X., ustanovená do funkcie uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 28 K/17/2005, z 18. apríla 2005, v rozpore s ustanoveniami zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“), najmä § 8 ods. 2 citovaného zákona, ale aj v rozpore s jeho účelom bez súhlasu konkurzného súdu a veriteľského výboru neoprávnene investovala v trinástich uzavretých zmenkových obchodoch kúpou a predajom zmeniek vystavených spoločnosťou C., akciová spoločnosť, P. X., X. B., IČO: X., finančné prostriedky získané zo speňaženia podstaty a inej činnosti správcu, ktoré mali slúžiť na pomerné uspokojenie veriteľov úpadcu a tieto previedla na účet spoločnosti C., akciová spoločnosť, P. X., X. B., IČO: X., (ďalej len C.) vedený v P., a. s., B., číslo účtu: X. z účtu č. X. vedeného v U., a. s., pobočka B., ktorými síce dosiahla zisk v celkovej výške 122.762,17,- Eur, ale na základe konfirmácie o uzavretom obchode z 15. apríla 2009, S. následne odkúpila opätovne novú zmenku vystaviteľa C. za sumu 1.327.756,75,- Eur s dátumom splatnosti 31. júla 2009 v úrokovej sadzbe 3,5% p. a. a predpokladaným výnosom 13.812,36,- Eur, finančné prostriedky opäť z vyššie uvedeného účtu poukázala na účet C. 16. apríla 2009, v dobe splatnosti tejto zmenky na základe konfirmácie o uzavretom obchode medzi predávajúcim JUDr. D. V. - S. a kupujúcim C. z 31. júla 2009 došlo k spätnému odkúpeniu zmenky vystaviteľa C. za sumu 1.341.569,11,- Eur s tým, že na účet úpadcu kupujúci (C.) zaslal len výnos, t. j. sumu 13.812,36,- Eur a to až dňa 26. augusta 2009 s tým, že zostávajúca časť teda suma 1.327.756,75,- Eur bude použitá „bez pohybu kapitálu“ na úhradu novej zmenky, a zároveň toho istého dňa obžalovaná na základe ďalšej konfirmácie o uzavretom obchode z 31. júla 2009 odkúpila novú zmenku vystaviteľa C. za sumu 1.327.756,75,- Eur s dátumom splatnosti 12. októbra 2009 v úrokovej sadzbe 3,5% p. a. a predpokladaným výnosom 9.423,38,- Eur, pričom na úhradu zmenky bola použitá suma z predošlého zmenkového obchodu (bez pohybu kapitálu) nachádzajúca sa stále na účte C., avšak v dobe splatnosti tejto zmenky znejúcej na zmenečnú sumu 1.337.180,13,- Eur už nedošlo k jej spätnému odkúpeniu zo strany C., finančné prostriedky neboli vrátené na účet úpadcu, z dôvodu údajnej insolventnosti spoločnosti C., ktorým konaním spôsobila úpadcovi I., a. s. „v konkurze“ škodu vo výške 1.327.756,75,- Eur.

Za to jej Okresný súd Banská Bystrica uložil podľa § 238 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), písm. n) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 16 (šestnásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon uloženého trestu podmienienečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu na 5 (päť) rokov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu správcu konkurznej podstaty v trvaní 10 (desať) rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. sa I., a. s., B. X./X., L., IČO: X. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie krajský prokurátor v Banskej Bystrici, ako aj obvinená JUDr. D. V.

Uznesením Krajského súdu v Nitre z 27. mája 2015, sp. zn. 2To/5/2015, boli podľa § 319 Tr. por. odvolania krajského prokurátora v Banskej Bystrici, ako aj obvinenej JUDr. D. V. ako nedôvodné zamietnuté.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky 26. novembra 2015 dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pretože rozhodnutie krajského súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Obvinená JUDr. D. V. 26. februára 2016 doručila Okresnému súdu Banská Bystrica dovolanie, podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Františka Vavračku, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 27. mája 2015, sp. zn. 2To/5/2015, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ...

K objektívnej stránke trestného činu:

Krajský súd v Nitre si osvojil názor prvostupňového súdu, že zo strany obvinenej išlo v danom prípade aj o porušenie ustanovenia § 8 ods. 2 vtedy platného zákona o konkurze a vyrovnaní.

V tejto súvislosti najvyšší súd konštatuje, že tvrdená protiprávnosť podľa § 8 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní predpokladá povinnosť správcu vykonávať funkciu s odbornou starostlivosťou. Hypotéza tejto normy je všeobecná a zároveň abstraktná a jej obsahové vymedzenie je možné len cez špeciálnu a explicitne existujúcu zákonnú povinnosť (objektívna stránka skutkovej podstaty § 237 Tr. zák. ...poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť...). Musí ísť o povinnosť konkrétne existujúcu v špeciálnej norme zákona o konkurze a vyrovnaní, ktorá explicitne musí byť pre potreby trestnej zodpovednosti vo forme normatívneho príkazu alebo zákazu. Právna norma sa v tejto súvislosti skladá všeobecne z častí nazvaných normatívne modalití (Teória práva, CH Beck, Viktor Knapp, str. 154), ktorými sú príkaz alebo zákaz a musia byť vyjadrené výslovne (explicitne). Odvolací súd protiprávnosť ako znak objektívnej stránky vyvodil zo znaku odborná starostlivosť v spojení s účelom konkurzu. Odborná starostlivosť je definovaná v právnej norme ako povinnosť všeobecná a abstraktná a svoje naplnenie musí mať odvodené v porušení explicitne existujúceho príkazu alebo zákazu, ak by takýto v špeciálnom zákone o konkurze a vyrovnaní existoval. Zákon o konkurze a vyrovnaní takýto príkaz ani zákaz neobsahuje. V trestnom práve hmotnom platí absolútny zákaz dotvárania práva (extenzívny výklad).

Podľa prechodného ustanovenia § 206 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, účinného od 1. júna 2005, konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace, sa spravujú podľa doterajších predpisov. Konkurz úpadcu I., a. s. bol vyhlásený 18. apríla 2005, teda za účinnosti zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (účinný od 1. októbra 1991). Nová právna úprava oproti starej má špeciálne ustanovenie § 91 ods. 5, ktoré má formu imperatívu. Výťažok zo speňaženia podliehajúci konkurzu správca uloží na účet v banke. Táto povinnosť, pokiaľ by tak bola uvedená v zákone o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb., by bola nepochybne naplnením zodpovednosti ako existujúci príkaz konania s odbornou starostlivosťou.

Pravá retroaktivita je v demokratických štátoch možná, len pokiaľ je v prospech subjektov práva. Výnimočne sa uplatňuje predovšetkým v oblasti trestného práva. Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase spáchania trestného činu. Neskorší zákon sa použije, pokiaľ je to v prospech páchatel'a, teda keď je neskorší právny predpis pre páchatel'a priaznivejší (spáchaný čin sa posudzuje miernejšie alebo zaniká jeho trestnosť). Takúto úpravu obsahuje aj Ústava Slovenskej republiky v čl. 50 ods. 6.

B/

Najvyšší súd uznesením z 13. júla 2016, sp. zn. 3 Tdo 21/2016, v trestnej veci obvineného Ing. Ľ. K. pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) a iné, dovolanie obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. januára 2013, sp. zn. 3To/74/2012, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 29. marca 2012, sp. zn. 1T/24/2011, bol obvinený Ing. Ľ. K. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v dobe od 24. februára 2004 do 10. februára 2010 ako osobitný správca konkurznej podstaty úpadcu U. s.r.o. „v konkurze“ so sídlom J., Z., IČO: X., ustanovený do funkcie opatrením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 51-24K 294/1996-638, z 24. februára 2004 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 51-24K 294/1998, z 10. februára 2010 zbavený funkcie osobitného správcu, porušil ustanovenie § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, že správca je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon, alebo mu ich uloží súd, nerešpektoval právoplatné rozvrhové uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 51-24K 294/1996-1330, zo 7. decembra 2006 v spojení s opravným rozvrhovým uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 51-24K 294/1996-1335, zo 16. januára 2007 a právoplatné rozvrhové uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 51-24K 294/1996-Ďu-1442, z 2. januára 2009 v tom, že aj

keď konkurzná podstata ku dňu 31. októbra 2006 disponovala sumou 10.354.064,-Sk (343.692 Eur), neuváženým nakladaním so zverenými prostriedkami ohrozil v lehote do 17. marca 2007 uspokojenie pohľadávok veriteľov, úpadcu U. s.r.o. „v konkurze“ v zmysle právoplatných rozvrhových uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici:

- veriteľa: Slovenská republika - Krajský súd v Banskej Bystrici, určená ako pohľadávka proti podstate vo výške 60.000,- Sk (1991,60 Eur)
- veriteľa por. č. 1: S. K., a.s., C. X., B., IČO: X. vo výške 7.085.300,-Sk (235.188,90 Eur)
- veriteľa por. č. 2: S. K., a.s., C. X., B., IČO: X., zistená ako pohľadávka II. triedy vo výške 99.826,- Sk (3313,60 Eur)
- veriteľa por. č. 3: M. Z., zistená ako pohľadávka II. triedy vo výške 109.195,-Sk (3624,60 Eur)
- veriteľa por. č. 1: S. K., a.s., C. X., B., IČO: X., zistená ako pohľadávka III. triedy vo výške 2.440.896,50 Sk (81.022,90 Eur)
- v lehote do 4. marca 2009 - pohľadávka: (odmena) správcu konkurznej podstaty JUDr. I. Č., J. K. X., B. B. vo výške 6.267 Eur (188.799,60 Sk),

v ktorom konaní pokračoval tak, že

- dňa 23. decembra 2004 rizikovým obchodom z korunového účtu č. X. úpadcu U. s.r.o. „v konkurze“ previedol sumu 10 mil. Sk na účet č. X. dcérskej spoločnosti T. a.s. T. A. M. správ. spol. a.s. so sídlom v B. z dôvodu nákupu podielových listov, pričom takto získané finančné prostriedky zo spol. T. A. M. správ. spol. a.s. nevybral a nepoužil na vyplatenie pohľadávok veriteľom, ale dňa 2. augusta 2007 poukázal z korunového účtu č. X. úpadcu U. s.r.o. „v konkurze“ na účet č. X. v mene USD vedeného v T. a.s. sumu 9. mil. Sk (298.745,27 Eur) t. j. 364.667,67 USD s realizovaním transakcií:

- dňa 20. augusta 2007 dal z neho príkaz na finančne rizikovú vyšlú zahraničnú platbu vo výške 364.500,- USD, pričom ako účel platby na platobnom príkaze uviedol zahraničné cenné papiere krátkodobé, kde príjemcom platby vystupovala spoločnosť F., N. Y., dňa 24. januára 2008 na tento istý účet z tej istej spoločnosti prišla zahraničná platba vo výške 303.954,23 USD,

- dňa 21. februára 2008 dal z neho príkaz na vyšlú zahraničnú platbu vo výške 251.000,-USD, pričom ako účel platby na platobnom príkaze uviedol zahraničné cenné papiere krátkodobé, kde príjemcom platby vystupovala spoločnosť F., dňa 07. apríla 2008 na korunový účet spoločnosti U., s.r.o. „v konkurze“ v T. a.s. prišla zahraničná platba vo výške 4.927.137,97 Sk (163.551,02 Eur), t. j. 242.465,33 USD, pričom príkazom platby bola spoločnosť F.,

- dňa 23. apríla 2009 previedol z účtu č. X., ktorý založil na menu USD na korunový účet č. X. úpadcu spoločnosti U. s.r.o. „v konkurze“ zostatkovú sumu vo výške 53.251,62 USD, t. j. 40.424,82 Eur (1.217.838,13 Sk), to znamená, že zo sumy 9. mil. Sk, ktorú investoval vrátil na korunový účet úpadcu sumu 6.144.976,10 Sk so stratou pre úpadcu 2.855.023,90 Sk (94.769,43 Eur),

ktorým špekulatívnym konaním úpadcovi U. s.r.o. „v konkurze“ spôsobil škodu vo výške 4.206.199,16 Sk (139.620 Eur), ktorá vznikla rozdielom nevyplatennej sumy vo výške 9.984.017,10 Sk veriteľom a vyplatenou sumou veriteľom vo výške 5.777.817,94 Sk vyplatenou správcu konkurznej podstaty JUDr. I. Č. a veriteľom: SR Krajský súd v Banskej Bystrici 60.000,-Sk (1.991,60 Eur), S. K. a.s. B. 99.826,-Sk (3.313,60 Eur), mestu Z. 109.195,-Sk (3.624,60 Eur), JUDr. I. Č. 188.799,60 Sk (6.267 Eur).

Za to mu bol uložený podľa § 237 ods. 4 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák., § 46 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil aj ochranný dohľad v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil aj trest zákazu činnosti výkonu funkcie správcu konkurznej podstaty vo výmere 4 (štyroch) rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť, a to nahradiť poškodeným:
- mestu Z., nám. S., Z., IČO: X. škodu vo výške 1.543,63 Eur, S. K., a.s., C. X., B., IČO: X. škodu vo výške 136.135,55 Eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený Ing. K. a tiež prokurátor. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 30. januára 2013, sp. zn. 3 To 74/2012, postupom podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného i krajského prokurátora zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/74/2012, podal obvinený Ing. K. prostredníctvom obhajcu 1. februára 2016 dovolanie. Ako dovolací dôvod obvinený uviedol § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Pre posúdenie veci dovolacím súdom z hľadiska toho, či boli naplnené uplatnené dovolacie dôvody, je rozhodnou skutková veta ustálená v rozhodnutí súdu prvého stupňa a potvrdená uznesením odvolacieho súdu.

Dovolací súd preto opakovane konštatuje nepochopenie inštitútu mimoriadneho opravného prostriedku, keď dovolateľ namieta výrok o vine a dovolaním sa dožaduje oslobodenia spod obžaloby. Je potrebné uviesť, že dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i) Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestných činov, z ktorých bol obvinený právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

V pripomienkovom konaní sa podľa § 22 ods. 2 zákona o súdoch z krajských súdov, ktoré reagovali na položenú otázku tak, ako je uvedená v úvode tohto materiálu, vyjadrili pozitívne k alternatíve B/ krajské súdy v Bratislave, Banskej Bystrici, Prešove, Košiciach a Špecializovaný trestný súd, pozitívne k alternatíve A/ sa vyjadril len Krajský súd v Trenčíne.

Z iných subjektov sa vyjadrili Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (v podnete na zaujatie stanoviska), Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Paneurópska vysoká škola - fakulta práva, a to pozitívne k alternatíve B/.

Predsiedníčka Ústavného súdu Slovenskej republiky vo vyjadrení uviedla, že alternatíva B/ je pre posúdenie ústavnej konformnosti prijateľná, ak u správcu možno konštatovať zavinené konanie, ku ktorému môže dôjsť aj obchádzaním zákona.

Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu prijalo hlasovaním právne vety tak, ako sú uvedené vyššie, ktoré vo svojej podstate zodpovedajú alternatíve B/.

Je však potrebné uviesť, že v rámci takto vykonaného zjednocovania nešlo o preskúmanie napadnutých rozhodnutí z hľadiska posúdenia správnosti hodnotenia dôkazov a v tomto kontexte potom z hľadiska aplikácie jednotlivých zákonných znakov trestného činu na konkrétne zistené skutočnosti. Stanovisko vyjadruje odpoveď

na zásadne položenú právnu (interpretačnú) otázku tak, ako bola na účel prijímania stanoviska sformulovaná, a to, či je možné porušením povinnosti správcu podstaty postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov spáchať trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 alebo podľa § 238 Tr. zák.

Rozhodnutie, ktorého časti odôvodnenia sú citované v bode A/, totiž dáva na túto otázku primárne a principiálne negatívnu odpoveď tak, ako je v jeho argumentácii vyjadrená. Finálne tu dospieva dovolací súd k záveru, negatívne pre napadnuté rozhodnutie súdu odvolacieho, a to:

„Odvolací súd protiprávnosť ako znak objektívnej stránky vyvodil zo znaku odborná starostlivosť v spojení s účelom konkurzu. Odborná starostlivosť je definovaná v právnej norme ako povinnosť všeobecná a abstraktná a svoje naplnenie musí mať odvodené v porušení explicitne existujúceho príkazu alebo zákazu, ak by takýto v špeciálnom zákone o konkurze a vyrovnaní existoval. Zákon o konkurze a vyrovnaní takýto príkaz ani zákaz neobsahuje.“

Ide teda o záver, že trestnosť dotknutého činu nemožno založiť na porušení povinnosti správcu podstaty postupovať s odbornou starostlivosťou bez ustanovenia ďalšej špecifickej „vykonávacej“ povinnosti pre situáciu, týkajúcu sa skutku. Konkrétne sa poukazuje na povinnosť správcu v novej právnej úprave konkurzného konania zákonom č. 7/2005 Z. z., v § 91 ods. 5, a to povinnosť správcu uložiť na účet v banke výťažok zo speňazenia majetku podliehajúceho konkurzu (na rozdiel od odlišného postupu, ktorý správca vo veci dotknutej predmetným rozhodnutím použil a ktorý bol pred podaním dovolania konajúcimi súdmi v súvislosti so spôsobeným následkom kvalifikovaný ako trestný čin).

Uvedený záver je vo svojej právnej podstate nesprávny (ako už bolo uvedené, netýka sa to posúdenia konania správcu *in concreto* z hľadiska hodnotenia odbornosti jeho postupu, resp. jeho zavinenia pri spôsobení následku, čo nie je predmetom zjednocovania).

Pri vymedzení zákona zodpovedajúceho riešenia sú prijaté právne vety koncipované širšie, aby mali samostatnú výpovednú hodnotu, s poukazom na pôvodný aj zmenený právny režim konkurzného konania a zmenenú úpravu funkcie správcu, nakoľko dotknutá zákonná úprava, iná než Trestný zákon, je do ustanovení § 237 a § 238 jeho osobitnej časti blanketne inkorporovaná. Ide o judikatúrne riešenie v posudzovaných súvislostiach - k porušeniu povinnosti spravovať alebo opatrovať cudzí majetok môže pri dotknutých trestných činoch totiž dôjsť aj porušením rôznych iných právnych povinností.

Podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov: „Správca je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd.“

Termín „povinný“ tu jasne vyjadruje nie možnosť, ale právnu nevyhnutnosť pre správcu, aby postupoval s odbornou starostlivosťou. Nejde teda o právo, ale povinnosť, a to ustanovenú priamo zákonom pre celý rozsah postupu pri výkone takej funkcie (všeobecne k právu a povinnosti viď právnu vetu v bode I.).

Pokiaľ ide o potrebu odbornej starostlivosti, táto je pre funkciu správcu ustanovená s jasnou vecnou logikou, ktorá je pri dosiahnutí účelu konkurzného konania z hľadiska ochrany práv veriteľov úpadcu samozrejماً. Na taký účel inštitúit správcu, s formalizovaným okruhom (zoznamom) osôb, ktoré môžu uvedenú funkciu vykonávať, slúžil podľa skoršej právnej úpravy, a aj aktuálne slúži. Pri dotknutej formulácii nejde pritom o neurčité vyjadrenie, ktoré neznamená konkrétny príkaz alebo zákaz. Zákonom je prikázané postupovať odborne - starostlivo, a teda (naopak) zakázané postupovať inak.

Od otázky neurčitosti je potrebné odlišit istú mieru všeobecného vyjadrenia povinnosti, ktorá je v zákonnej (normatívnej) úprave bežná, keďže táto sa vzťahuje na všetky prípady rovnakého druhu a neurčitého počtu. Je síce možná aj parciálna podrobnejšia úprava, ak však zákon ustanovuje určitú povinnosť širšie, je potom potrebný výklad a aplikácia (subsumpcia) právnej normy príslušným orgánom (v trestných veciach v prípade podania obžaloby súdom). Ten musí uzavrieť, či dokazovaním zistené skutočnosti sú porušením zákonnej povinnosti (tu postupovať s odbornou starostlivosťou), alebo nie (k tomu opäť pozri právnu vetu v bode I.).

Nie je teda nutná úprava konkrétneho parciálneho postupu pri určitej činnosti - ako (v tomto prípade) pri nakladaní s finančnými prostriedkami, ktoré sú (alebo sa speňažením iného majetku než peňažných prostriedkov stali) súčasťou konkurznej podstaty. Povinnosť vynaložiť odbornú starostlivosť musí byť právne posúdená na príslušnom skutkovom podklade (pokiaľ ide o pôvodný právny režim, aktuálna právna úprava je podrobnejšia - vid' rozhodnutie v alternatíve A/ v záverečnej časti jeho odôvodnenia).

Na objasnenie skutočnosti (skutkovej okolnosti) dôležitej pre posúdenie kvalifikačného momentu (právnej otázky) dodržania odbornej starostlivosti pri postupe správcu (znak objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu) sa môže v trestnom konaní použiť niektorý z procesných postupov pri dokazovaní, uvedených v treťom diele šiestej hlavy prvej časti Trestného poriadku (odborné vyjadrenie, znalecký posudok, odborný konzultant). Je potrebné zdôrazniť, že taký postup sa týka zisťovania skutkových okolností, nie posudzovania právnych otázok (vrátane subjektívnej stránky konania obvineného).

Pokiaľ ide o zodpovednosť správcu konkurznej podstaty za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon, alebo mu ich uloží súd (podľa druhej časti ustanovenia § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), nejde o trestnoprávnu zodpovednosť, ale o povinnosť náhrady škody. Prvotnou je však aj z tohto hľadiska povinnosť správcu postupovať s odbornou starostlivosťou podľa prvej časti toho istého ustanovenia (vid' vyššie), prichádzajú ale do úvahy aj iné povinnosti uložené zákonom alebo rozhodnutím súdu.

Také zákonné vymedzenie povinností subjektu správy cudzieho (nie vlastného) majetku nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky ojedinelé, práve naopak. Napríklad majetok obchodnej spoločnosti - spoločnosti s ručením obmedzením spravuje štatutárny orgán - konateľ (konatelia). Aj títo sú podľa § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka povinní vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov (ďalšie zložky uvedenej povinnosti sú v dotknutom ustanovení vymedzené len demonštratívne). Toho sa týka aj obmedzenie zodpovednosti konateľa za škodu spôsobenú spoločnosti podľa odseku 3 naposledy označeného ustanovenia, ktoré je viazané na preukázanie jeho odbornej starostlivosti a dobromyseľnosti. Podobne je tomu pri štatutárnych orgánoch ďalších typov obchodných spoločností, ktorých statusové pomery sú upravené Obchodným zákonníkom.

Typickým príkladom úmyselného porušenia povinností konateľa pri správe majetku spoločnosti (spojeným s trestnoprávnou zodpovednosťou podľa § 237 Tr. zák.) je predaj jej majetku „pod cenu“, teda za neprimerane nízku protihodnotu. Konkrétne povinnosť predávať majetok takým spôsobom úprava Obchodného zákonníka neobsahuje, avšak je úlohou výkladu a aplikácie Trestného zákona v konkrétnom prípade použiť na dotknutú situáciu právny pojem porušenia postupu konateľa „s odbornou starostlivosťou“ (a v súlade so záujmami spoločnosti - pri týchto formuláciách ide o synonymum). Tento pojem je ako súčasť iného zákona (Obchodného zákonníka) inkorporovaný do Trestného zákona blanketným odkazom v ustanovení § 237 ods. 1 naposledy označeného zákona (zákonom ustanovená povinnosť spravovať cudzí majetok).

Obdobne je tomu aj pri posudzovaní postupu správcu v konkurznom konaní, keď je potrebné posúdiť, či konkrétna dispozícia s majetkom zodpovedá postupu s odbornou starostlivosťou alebo nie, a či teda je porušená povinnosť spravovať cudzí majetok v zmysle ustanovení § 237 alebo § 238 Tr. zák.

Dôležité je zároveň ale právne posúdiť a kategorizovať aj subjektívnu stránku trestného činu (príslušnú formu alebo naopak absenciu zavinenia). Znamená to naplnenie tomu zodpovedajúceho zákonného znaku, čo v rámci subjektívnej stránky znamená úmysel správcu spôsobiť svojím postupom škodu - § 237 Tr. zák., alebo nedbanlivosť vo vzťahu k tej istej okolnosti - § 238 Tr. zák. (pozri právnu vetu v bode II.). Aj pri nedbanlivosti potom nejde o objektívnu zodpovednosť, ale o posúdenie kritérií minimálne podľa § 16 písm. b) Tr. zák. Ešte markantnejšia je situácia úmyselného postupu správcu, keď s vecnou nevyhnutnosťou musí ísť o „podvodný“ prvok v takom konaní.

Nová (súčasne účinná) právna úprava konkurzného konania je v posudzovanom smere podrobnejšia a obsiahlejšia, na podstate veci oproti predchádzajúcemu právnomu stavu to však nič nemení. Pripomeňme si v tejto súvislosti druhú právnu vetu v bode I., ktorá rozsiahlejšie označuje aj konkrétne ustanovenia súvisiacich zákonov:

„Povinnosť správcu spravovať cudzí majetok v konkurznom konaní, relevantná v zmysle § 237 ods. 1 a § 238 Tr. zák. (ide o majetok podliehajúci konkurzu), vzniká už ustanovením správcu do funkcie. Podľa povahy tejto povinnosti musí ísť o čestnú, zodpovednú a svedomitú správu, ktorej výslovnou zákonnou konkretizáciou je aj postup s odbornou starostlivosťou - § 3 ods. 1, 2 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (účinného do 31. decembra 2005), § 86 ods. 1 (a iné ustanovenia) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (účinného od 1. januára 2006), pričom konanie s odbornou starostlivosťou je v § 7 naposledy označeného zákona aj legálne definované.“

Podľa naposledy označeného ustanovenia potom: „Konaním s odbornou starostlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie konanie so starostlivosťou primeranou funkcii alebo postaveniu konajúcej osoby po zohľadnení všetkých dostupných informácií, ktoré sa týkajú alebo môžu mať vplyv na jej konanie.“

Podstata citovanej definície je obsahovo daná aj pre výklad termínu „konanie s odbornou starostlivosťou“, ktorý je ustanovený ako povinnosť správcu podstaty v § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (účinného do 31. decembra 2005). Nejde o skôr neexistujúcu legálnu definíciu, ale o výkladovo samozrejmy fundament starostlivosti (do funkcie ustanoveného) správcu o majetok podliehajúci konkurzu, a to tak, aby sa dosiahol účinok konkurzného konania. Taká (takto charakterizovaná) povinnosť teda platí aj pre správcu pri postupe podľa naposledy označeného zákona, a to aj ak podľa tohto zákona postupoval na základe prechodných ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. Splnenie alebo nesplnenie uvedenej povinnosti, a v prípade jej nesplnenia absencia alebo forma zavinenia správcu, je (ako už bolo uvedené) vecou predmetu dokazovania a v nadväznosti na jeho výsledky otázkou právno-aplikačnej, resp. kvalifikačnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu.

Finálne a vo vyššie popísaných súvislostiach teda platí, že porušením povinnosti postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou sa môže správca dopustiť spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 alebo § 238 Tr. zák.

52.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2017, sp. zn. Tpj 40/2017, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovení § 15 ods. 2, § 16 ods. 1, 2, § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov.

Ustanovenia § 16 ods. 1, 2 a § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) je potrebné v súvislosti s § 15 ods. 2 tohto zákona (v znení účinnom od 1. decembra 2012) vyložiť na základe argumentu *a minori ad maius* tak, že vyžiadaná osoba musí byť vypočutá aj pred rozhodovaním o vydávacej väzbe, ak nejde o obligatórnu väzbu podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR; to platí aj v prípade, ak je v čase takého rozhodovania v predbežnej väzbe, do ktorej bola vzatá po výsluchu podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR.*

* R 2/2013 v dôsledku medzitýmnej zmeny právnej úpravy čiastočne stráca použiteľnosť

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe podnetu predsedu senátu najvyššieho súdu, zistil výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu tak, ako sú prezentované nižšie. Otázka, ktorú bolo potrebné výkladovo riešiť, bola vymedzená nasledovne:

Je potrebné v konaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu vypočuť vyžiadajú osobu pred rozhodovaním o vydávacej väzbe (§ 16 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov) v situácii, keď táto osoba je už v čase rozhodovania v predbežnej väzbe (§ 15 naposledy označeného zákona)?

A/

Najvyšší súd uznesením z 20. mája 2015, sp. zn. 3 Tost 14/2015, podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) sťažnosť vyžiadanej osoby P. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 28. apríla 2015, sp. zn. 6Ntc/4/2015, zamietol.

O d ô v o d n e n i e

Sudca Krajského súdu v Trnave na základe návrhu prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trnave uznesením z 28. apríla 2015, sp. zn. 6Ntc/4/2015, rozhodol tak, že podľa § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len „zákon o EZR“) sa vyžiadaná osoba P. B., od 31. marca 2015 v predbežnej väzbe v Ústave na výkon väzby v Leopoldove, berie do vydávacej väzby.

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podala vyžiadaná osoba P. B. prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť (č. l. 65). V sťažnosti uviedol, že rozhodnutie Krajského súdu v Trnave považuje za nezákonné. Žiada, aby európsky zatýkací rozkaz, vydaný prokuratúrou Korneuburg, Rakúska republika, sp. zn. 4 St 55/15v, z 20. marca 2015 nebol vykonaný. Podľa názoru vyžiadanej osoby vydávacia väzba je nezákonná, pretože mu nebol doručený návrh Krajskej prokuratúry v Trnave na vzatie do vydávacej väzby, doposiaľ nebol oboznámený s originálom európskeho zatýkacieho rozkazu, ktorý mu nebol doručený, a preto sa nemohol k nemu vyjadriť. Pred vzatím do vydávacej väzby nebol vypočutý. Skutky, ktorých sa mal dopustiť, nie sú totožné so skutkami, ktoré sú uvedené v napadnutom uznesení. Trestnej činnosti sa nedopustil. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby napadnuté uznesenie bolo v celom rozsahu zrušené a aby bol prepustený z väzby na slobodu.

Na základe podanej sťažnosti najvyšší súd podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia krajského súdu a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť vyžiadanej osoby P. B. nie je dôvodná.

Z obsahu spisu je zrejmé, že vyžiadaná osoba P. B. sa od 31. marca 2015 nachádzala v predbežnej väzbe na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, vydaného 20. marca 2015 pod sp. zn. 4 St 55/15v prokuratúrou Korneuburg, Rakúska republika, na účely trestného stíhania pre trestný čin organizovanej alebo ozbrojenej lúpeže podľa § 125, § 126, § 127, § 128, § 129 a § 130 rakúskeho Trestného zákona, za ktoré mu hrozí trest odňatia slobody až na 10 rokov a ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

- v čase medzi 19. májom 2014 a 20. májom 2014 v obci L. spoločným konaním s ďalšími osobami odcudzil osobné motorové vozidlo zn. Audi A6, čiernej farby, čím spôsobil škodu spoločnosti S. vo výške 25 990 Eur,

- dňa 31. augusta 2014 v obci P. spoločne s M. H. odcudzil bankomat značky NCR, typ Personas 77, č. X., spolu s hotovosťou vo výške 72 960 Eur tak, že oceľovou tyčou vypáčil dvere do predajne SPAR a vo vstupnej hale ho vytrhol z ukotvenia pomocou reťaze upevnenej na osobnom motorovom vozidle, značky Audi A6, ktoré odcudzil,

- dňa 31. augusta 2014 v obci P. poškodil pneumatiky na policajných vozidlách tak, že ich prepichol, čím spôsobil Policajnej inšpekcii P. škodu vo výške 270 Eur.

Najvyšší súd v tejto súvislosti konštatuje, že orgán štátu pôvodu, ktorý má záujem o vydanie vyžiadanej osoby P. B. predložil 8. apríla 2015 originál európskeho zatýkacieho rozkazu v rámci zákonom stanovenej lehoty trvania predbežnej väzby tejto osoby (§ 15 ods. 5 zákona o EZR).

Následne krajská prokurátorka príslušnej Krajskej prokuratúry Trnava s poukazom na § 16 ods. 1 zákona o EZR predložila návrh na vzatie tejto vyžiadanej osoby do vydávacej väzby príslušnému Krajskému súdu v Trnave.

Najvyšší súd zistil, že sudca krajského súdu rozhodol o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby v rámci zákonom predpokladanej 40-dňovej lehoty trvania predbežnej väzby pri dodržaní práv vyžiadanej osoby o povinnej obhajobe v zmysle § 14 ods. 1 zákona o EZR.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR ak je to potrebné na zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania, vezme ju sudca krajského súdu do vydávacej väzby. Urobí tak na návrh prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie.

Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave o vzatí vyžiadanej osoby P. B. do vydávacej väzby zodpovedá zákonným požiadavkám už citovaného ustanovenia § 16 ods. 1 zákona o EZR na zabezpečenie prítomnosti tejto osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky tak, aby sa nezmaril jeho účel.

Z hľadiska dôvodov sťažnosti vyžiadanej osoby je potrebné dodať nasledovné.

Inštitút vydávacej väzby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze (§ 16 zákona o EZR) má iný charakter než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave prvej časti Trestného poriadku. Pri rozhodovaní o vydávacej väzbe ide o zabezpečenie vyžiadanej osoby na účel tohto konania, nie však o prejudikovanie rozhodnutia, ktoré je jeho výsledkom.

Pokiaľ v sťažnosti sťažovateľ namieta nevypočutie súdom v rámci tohto konania, ide tiež o rozdiel oproti rozhodovaniu o väzbe v konaní vedenom na základe obvinenia orgánmi Slovenskej republiky. K výsluchu, resp. osobnému vyjadrovaniu sa k relevantným okolnostiam môže dôjsť následne pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu, a to vždy na základe žiadosti vyžiadanej osoby alebo jej obhajcu, ktorá má za následok konanie verejného zasadnutia (§ 22 ods. 3 zákona o EZR). Od rozhodnutia o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu potom bude závisieť i ďalšie trvanie väzby.

V tomto prípade platí, že dôvodnosť vydávacej väzby je determinovaná inými okolnosťami než dôvodnosťou samotného trestného stíhania v štáte pôvodu. Uplatnené námietky v podanej sťažnosti sú irelevantné, pretože vykonávajúci justičný orgán nie je oprávnený skúmať, či sa osoba, o vydanie ktorej sa žiada, skutočne dopustila skutkov, ktoré sú predmetom európskeho zatýkacieho rozkazu, lebo túto otázku môže po riadnom procesnom postupe (vykonaní potrebného dokazovania) posúdiť len justičný orgán, ktorý bude konať o podanej obžalobe.

Najvyšší súd pripomína, že v danom prípade ide o pozbavenie slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), na ktoré sa [na rozdiel od písmena c) tohto odseku] nevzťahujú práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

Z týchto dôvodov najvyšší súd rozhodol o podanej sťažnosti tak, ako je to vo výroku tohto uznesenia uvedené.

B/

Najvyšší súd uznesením z 9. mája 2017, sp. zn. 3 Tost 15/2017, na podklade sťažnosti vyžiadanej osoby R. S. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 18. apríla 2017, sp. zn. 3Ntc/5/2017, podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) napadnuté uznesenie zrušil a podľa § 16 ods. 3 písm. c) zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len „zákon o EZR“) R. S., nar. X. v B., trv. bytom B. X., B. prepustil z vydávacej väzby.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením, sp. zn. 3Ntc/5/2017, z 18. apríla 2017 podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR o vzatí R. S. do vydávacej väzby. Lehota vydávacej väzby začala plynúť „18. apríla 2016“ (správne má byť 18. apríla 2017) a menovaný ju vykonáva v Ústave na výkon väzby v Bratislave.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť R. S. (č. l. 48), ktorú stručne odôvodnil nasledovne: „Skutok, ktorý sa mi kladie za vinu som nespáchal a preto sa s väzbou nestotožňujem.“

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Najvyšší súd ako nadriadený orgán v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, potom ako nezamietol sťažnosť z dôvodu § 193 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) Tr. por., na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú, alebo nie sú v sťažnosti uvedené a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimo trestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Najvyšší súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je nesprávne a nezákonné, a preto ho zrušil.

Z predloženého spisového materiálu vyplývajú nasledovné základné fakty:

- dňa 17. marca 2017 rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 3Ntc/5/2017, podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR o vzatí vyžiadanej osoby – R. S. do predbežnej väzby. Lehota predbežnej väzby začala plynúť 14. marca 2017 o 13.15 h. (č. l. 26 – 27),

- dňa 10. apríla 2017 podala prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave Krajskému súdu v Bratislave návrh na vzatie vyžiadanej osoby – R. S. do vydávacej väzby (č. l. 31 – 34),

- dňa 18. apríla 2017 rozhodol Krajský súd v Bratislave (teraz sťažnosťou napadnutým uznesením) o vzatí vyžiadanej osoby - R. S. do vydávacej väzby (č. l. 46 – 47).

Pozbavenie osobnej slobody dotknutej osoby formou väzby predstavuje dramatický zásah do jej základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Kľúčovým účelom tohto ustanovenia je zabrániť svojvoľnému a neospravedliteľnému pozbaveniu slobody. Aby pozbavenie osobnej slobody bolo súladné s ústavou, kladie sa opakovaný dôraz na procesnú a materiálnu zákonnosť pozbavenia slobody, vyžadujúci úzkostlivú oddanosť vláde práva. S ohľadom na to nielen samotné rozhodnutie o väzbe musí spĺňať najprísnejšie kritériá zákonnosti (úplný, konkrétny a presný výrok a kompletné a presvedčivé odôvodnenie), ale i procesný postup predchádzajúci rozhodnutiu o väzbe, musí zaručovať osobe o pozbavení osobnej slobody, ktorej sa rozhoduje, dodržanie všetkých práv tak, aby tento postup mohol byť v konečnom dôsledku a vo všetkých smeroch označený za spravodlivý, zákonný a súladný s ústavou i medzinárodnými dohovormi týkajúcimi sa ochrany základných práv a slobôd.

Medzi tieto práva nesporne patrí aj právo osoby o pozbavení osobnej slobody, ktorej sa rozhoduje, byť sudcom vypočutý pred rozhodnutím o väzbe v prípadoch, keď si to povaha veci vyžaduje (výsluch nie je potrebný v prípadoch podľa § 72 ods. 2 piata veta Tr. por. a ani pri rozhodovaní nadriadeného súdu o opravnom prostriedku) a v rámci tohto výsluchu realizovať tak svoje právo ústne a osobne sa vyjadriť minimálne k návrhu prokurátora na vzatie do väzby. Iba pri dodržaní takéhoto postupu je potom možné konštatovať procesnú a v nadväznosti na to spravidla i materiálnu zákonnosť pozbavenia osobnej slobody.

Rozhodnutie o predbežnej väzbe a vydávacej väzbe v konaní o európskom zatýkacom rozkaze má iný charakter než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave v prvej časti Trestného poriadku. Sudca v tomto konaní neskúma dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná a neskúma ani existenciu dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por. Pred rozhodnutím o predbežnej väzbe je však sudca povinný zistiť, či pozbavením osobnej slobody vyžiadanej osobe bude naplnený účel predbežnej väzby, a to je - zabezpečenie prítomnosti zadržanej osoby na území Slovenskej republiky tak, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze, pokým orgán štátu pôvodu nepredloží originál európskeho zatýkacieho rozkazu. Predbežná väzba nie je obligatórna a zadržanú osobu možno ponechať na slobode. Sudca má však obligatórnu povinnosť pred rozhodnutím o predbežnej väzbe vypočúť vyžiadajú osobu (§ 15 ods. 2 zákona o EZR) a v rámci tohto výsluchu umožniť jej vyjadriť sa minimálne k návrhu prokurátora na jej vzatie do predbežnej väzby.

Vydávacia väzba podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR, tak isto ako predbežná väzba, nie je obligatórna (na rozdiel od vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR), pretože sudca musí pred rozhodnutím vždy skúmať splnenie minimálne jednej z dvoch podmienok na pozitívne rozhodnutie o návrhu prokurátora, a to:

- či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na zabezpečenie jej prítomnosti v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky, alebo

- či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze.

Ak sudca dospeje k záveru, že ani jedna z týchto podmienok nie je splnená, rozhodne o ponechaní vyžiadanej osoby na slobode a analogicky podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR môže vyžiadanej osobe uložiť primerané obmedzenia alebo povinnosti podľa § 82 Tr. por. Z uvedeného vyplýva záver o tom, že ak má sudca povinnosť skúmať splnenie aspoň jednej z vyššie uvedených podmienok, musí mať vyžiadaná osoba vždy právo vyjadriť sa k týmto podmienkam, a tak spochybníť, alebo vyvrátiť ich naplnenie, ktoré nepochybne prokurátor konštatoval v návrhu na jej vzatie do vydávacej väzby (§ 16 ods. 1 posledná veta zákona o EZR). Odňatie tohto práva vyžiadanej osobe považuje najvyšší súd za vážne porušenie princípu spravodlivého procesného postupu sudcu pred rozhodnutím o vydávacej väzbe, a to aj napriek tomu, že v ustanovení § 16 ods. 1 zákona o EZR sa *expressis verbis* nevyžaduje vypočutie vyžiadanej osoby.

Pripustenie rozhodnutia sudcu o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR - *ex cathedra* – bez výsluchu takejto osoby, by predstavovalo právny a logický paradox medzi závažnejším významom a dosahom samotného rozhodnutia o vydávacej väzbe podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR oproti prísnejším podmienkam (povinný výsluch) pre rozhodnutie o miernejšom zásahu do práva na osobnú slobodu pri rozhodovaní o predbežnej väzbe (je časovo obmedzená na trvanie len 40 dní).

Najvyšší súd uzatvára, že pri rozhodovaní o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR (nie podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR) je sudca povinný vždy (výnimky vid' vyššie) vypočúť vyžiadajú osobu, a tak jej umožniť ústne a osobne sa vyjadriť k návrhu prokurátora na jej vzatie do vydávacej väzby a tiež spochybníť danosť dôvodov na pozitívne rozhodnutie o jej vzatí do vydávacej väzby. Rozhodnutie *ex cathedra* je možné, len ak sudca rozhodne o ponechaní vyžiadanej osoby na slobode. Iba takýmto procesným postupom realizované pozbavenie osobnej slobody vyžiadanej osoby možno považovať za súladné s významom výnimky (väzba) zásahu do jej práva na osobnú slobodu zaručeného ústavou.

Rozhodnutie o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR je rozhodnutím nevyhnutným (bez možnosti skúmania existencie akýchkoľvek dôvodov väzby, či nahradenia väzby), procesno-technického charakteru, ktorého jediným účelom je zabezpečenie „hladkého“ odovzdania vyžiadanej osoby orgánom cudzieho štátu. Súd tak rozhodne len vtedy ak:

- vyžiadaná osoba súhlasí s vydaním alebo

- po tom, ako bolo rozhodnuté o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, vždy však len po tom, ako vyžiadanej osobe už bola predtým osobná sloboda obmedzená, či už vo forme zadržania podľa § 13 zákona o EZR alebo rozhodnutia podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR (predbežná väzba), alebo vo forme výkonu trestu odňatia slobody, ktorý v čase rozhodovania vykonáva (k tomu viď § 29 zákona o EZR).

Z ustanovení § 13 ods. 1 zákona o EZR, § 15 ods. 2 zákona o EZR, § 19 ods. 2, ods. 3 zákona o EZR i § 22 ods. 3 zákona o EZR vyplýva, že vyžiadaná osoba bola opakovane vypočutá a nakoľko rozhodnutie o jej vzatí do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR je povinným a bezpodmienečne nevyhnutným, bolo by jej opakované vypočutie len formálnym až formalistickým, bez akéhokoľvek významu a opodstatnenia. Preto je možné o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR rozhodnúť *ex cathedra* (podobne viď uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 6 Tost 8/2015, z 30. marca 2015).

Žiada sa dodať, že aj procesný postup a samotné rozhodnutie o vydávacej väzbe nemôže prebiehať len formálne, ale musí zodpovedať požiadavkám zákonnosti vyplývajúcim zo zákona o európskom zatýkacom rozkaze, z čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. f), ods. 4 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“). Preto je potrebné postupovať tak, aby pozbavenie osobnej slobody vyžiadanej osoby vydávacou väzbou a procesný postup príslušných orgánov predchádzajúci rozhodnutiu zodpovedal v čo možno najširšej miere základným požiadavkám spravodlivého procesu, a teda aj právu na kontradiktórny postup v konaní o pozbavení osobnej slobody vyžiadanej osoby (viď García Alva p. Nemecku, rozsudok č. 23541/94 z 13. februára 2001, Lietzow p. Nemecku, rozsudok č. 24479/94 z 13. februára 2001, Schöps p. Nemecku, rozsudok č. 25116/94 z 13. februára 2001). Záruky ustanovené v čl. 6 dohovoru sa nevzťahujú *stricto sensu* iba na súdne konanie, ale aj na štádiá, ktoré im predchádzajú a ktoré po nich nasledujú (Imbrioscia p. Švajčiarsku, rozsudok z 24. novembra 1993). Súdny orgán posudzujúci opravný prostriedok proti rozhodnutiu o väzbe musí poskytovať záruky vlastné inštancii súdnej povahy. Konanie musí byť kontradiktórne a v každom prípade musí zaručiť „rovnosť zbraní“ medzi stranami (Sanchez - Reisse p. Švajčiarsku, rozsudok z 21. októbra 1986 a ďalšie).

Vyžiadanej osobe - R. S. a ani jeho obhajcovi nebol predložený návrh prokurátora na jeho vzatie do vydávacej väzby na vyjadrenie, v dôsledku čoho sa nemohol k návrhu vyjadriť, menovaný nebol oboznámený s originálom európskeho zatýkacieho rozkazu a jeho prekladom a napokon nebol ani sudcom pred rozhodnutím o vydávacej väzbe vypočutý. Preto, podľa názoru najvyššieho súdu, nespĺňa procesný postup sudcu pri rozhodovaní o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby základné zásady štandardného a zákonného postupu pred rozhodnutím o vydávacej väzbe, a preto ani samotné rozhodnutie nemôže byť označené za zákonné.

Okrem vyššie uvedených závažných nedostatkov v procesnom postupe je sťažnosťou napadnuté uznesenie chybné aj vo výroku o určení začiatku plynutia lehoty vydávacej väzby, keď začiatok lehoty krajský súd nesprávne určil na rok 2016 a nie na rok 2017 (ide o zrejmú nesprávnosť, čo vyplýva nielen z predloženého spisu, ale i z odôvodnenia napadnutého uznesenia, kde už krajský súd správne konštatoval rok 2017).

So zreteľom na uvedené považoval najvyšší súd sťažnosť vyžiadanej osoby - R. S. za dôvodnú, a preto zrušil napadnuté uznesenie a menovaného prepustil z vydávacej väzby.

Proti riešeniu v alternatíve B/, prijatému trestnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu, sa vyjadrila Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Vyjadrenie (obsahovo) zdôrazňuje, že v prípade skoršieho vzatia do predbežnej väzby by bolo opakovanie výsluchu s relatívne krátkym časovým odstupom zbytočné a mohlo by ohroziť vydávacie konanie, ak by potrebné doklady boli orgánom štátu pôvodu predložené tesne pred uplynutím maximálnej lehoty predbežnej väzby.

Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu hlasovaním prijalo právnu vetu prezentovanú v úvode tohto materiálu.

Je potrebné uviesť, že nebolo v obsahu konkurujúcich si rozhodnutí sporné, že pred rozhodovaním o vydávacej väzbe podľa zákona o EZR je potrebný osobný výsluch vyžiadanej osoby, aj keď tento zákon výsluch *expressis verbis* požaduje len pred rozhodovaním o predbežnej väzbe (§ 15 ods. 2, § 16 ods. 1 zákona o EZR).

Oproti právnemu stavu v čase skoršieho zaobrania sa trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu touto otázkou (R 2/2013) došlo k zmene zákona o EZR s účinnosťou od 1. decembra 2012 - zákon č. 344/2012 Z. z. Až počnúc uvedeným dátumom požaduje zákon výsluch vyžiadanej osoby, aj keď - ako už bolo uvedené - (výslovne) len pred rozhodovaním o predbežnej väzbe. Logickým použitím argumentu *a minori ad maius* (od menšieho k väčšiemu) je však potrebné dospieť k záveru, že pri závažnejšom zásahu do osobnej slobody, ktorým je vydávacia väzba oproti predbežnej väzbe (pomerné striktné časové obmedzenie predbežnej väzby vzhľadom na jej spätosť výlučne s poskytnutím originálu európskeho zatýkacieho rozkazu, ako púhym predpokladom ďalšieho postupu v konaní), bude potrebné vyžiadať osobu vypočuť aj (a predovšetkým) pred rozhodovaním o vydávacej väzbe.

Rovnako je nesporné (opäť v reakcii na publikované rozhodnutie R 2/2013), že zákon môže poskytnúť v oblasti zásahu do ľudských práv a základných slobôd vyšší stupeň ochrany než medzinárodná zmluva uvedená v čl. 154c ods. 1 ústavy a v uvedenom prípade má zákon pred takou zmluvou prednosť (poznámka pod právnou vetou).

Zhoda názorov nastala aj v otázke, že výsluch vyžiadanej osoby (naopak) nie je pred rozhodovaním o vydávacej väzbe potrebný, ak je taká väzba obligatórna (§ 16 ods. 2 zákona o EZR) - výsluch by tu bol neproduktívnou formalitou.

Spornou ostala len situácia, v ktorej sa rozhoduje o vydávacej väzbe, ktorá nie je obligatórna, pričom vyžiadaná osoba je v čase takého rozhodovania v predbežnej väzbe, do ktorej bola vzatá po výsluchu podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR. Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu dospelo k záveru, že vyššie uvedený argument o potrebe výsluchu, odvodený od obligatórnej povahy výsluchu pred rozhodovaním o predbežnej väzbe, je potrebné použiť aj v tomto prípade. Ide o bazálnu zákonnú koncepciu, ktorá poskytuje možnosť vyžiadanej osobe prezentovať pred rozhodnutím o väzbe voči súdu okolnosti, ktoré by mohli priniesť pre ňu priaznivé rozhodnutie. Tento moment je tu časovo aktualizovaný, resp. určený ako bezprostredne predchádzajúci aktuálnemu rozhodovaniu súdu - rozhodovaniu o vydávacej väzbe (o ktorej sa nerozhoduje pri skoršom rozhodnutí o väzbe predbežnej).

Je potrebné odkázať na obsah odôvodnenia rozhodnutia, vyššie označeného ako alternatíva B/ a na tomto mieste z neho len selektívne citovať pasáže, ktoré tvoria podstatu rozhodnutia:

„Pripustenie rozhodnutia sudcu o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR - *ex cathedra* – bez výsluchu takejto osoby, by predstavovalo právny a logický paradox medzi závažnejším významom a dosahom samotného rozhodnutia o vydávacej väzbe podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR oproti prísnejším podmienkam (povinný výsluch) pre rozhodnutie o miernejšom zásahu do práva na osobnú slobodu pri rozhodovaní o predbežnej väzbe (je časovo obmedzená na trvanie len 40 dní).“

„Vydávacia väzba podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR, tak isto ako predbežná väzba, nie je obligatórna (na rozdiel od vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR), pretože sudca musí pred rozhodnutím vždy skúmať splnenie minimálne jednej z dvoch podmienok na pozitívne rozhodnutie o návrhu prokurátora, a to:

- či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na zabezpečenie jej prítomnosti v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky, alebo

- či vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby je potrebné na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze.

... ak má sudca povinnosť skúmať splnenie aspoň jednej z vyššie uvedených podmienok, musí mať vyžiadaná osoba vždy právo vyjadriť sa k týmto podmienkam, a tak spochybníť, alebo vyvrátiť ich naplnenie, ktoré nepochybne prokurátor konštatoval v návrhu na jej vzatie do vydávacej väzby (§ 16 ods. 1 posledná veta zákona o EZR). Odňatie tohto práva vyžiadanej osobe považuje najvyšší súd za vážne porušenie princípu spravodlivého procesného postupu sudcu pred rozhodnutím o vydávacej väzbe, a to aj napriek tomu, že v ustanovení § 16 ods. 1 zákona o EZR sa *expressis verbis* nevyžaduje vypočutie vyžiadanej osoby.“

Pokiaľ ide o protiargument o možnej časovej tiesni pri doručení originálu európskeho zatýkacieho rozkazu tesne pred lehotou uvedenou v § 15 ods. 5 zákona o EZR, ide o zákonnú lehotu v dĺžke 40 dní, a teda o situáciu riešiteľnú aj v súčinnosti s orgánom štátu pôvodu (a v jeho procesnom záujme). Lehoty sú

samozrejmom súčasťou rozhodovania o (aj „vnútroštátnej“) väzbe a orgány činné v postupe pred takým rozhodovaním musia s plynutím lehôt počítat'.

Je potrebné už len dodať, že stanovisko rieši obsahový rozpor medzi rozhodnutiami, týkajúcimi sa konania podľa zákona o EZR. Inštitút predbežnej a vydávacej väzby je však aj súčasťou úpravy Trestného poriadku (vo vzťahu k zákonu o EZR v pozícii subsidiarity). Je zrejmé, že rovnaké princípy postupu rozhodovania o väzbe vo vydávacom konaní sa uplatnia aj v tomto prípade (§ 505 ods. 1 a § 506 ods. 1 Tr. por.) - nie je totiž žiaden dôvod na „podštandard“ práv vyžiadanej osoby v súvislosti s jej osobnou slobodou vo všeobecnom procesnom režime.

53.

ROZHODNUTIE

Okolnosť vyznievajúca v neprospech odsúdeného, ktorú súd zohľadnil pri rozhodnutí o ponechaní podmieneného odsúdenia v platnosti podľa § 50 ods. 4 písm. b) Trestného zákona (a napriek ktorej takto rozhodol), nemôže byť sama osebe dôvodom na rozhodnutie o nariadení nepodmienečného trestu odňatia slobody podľa § 50 ods. 4 veta prvá Trestného zákona. Takým dôvodom môže byť len v spojení s inou okolnosťou, ktorá nastala v priebehu predĺženej časti skúšobnej doby, alebo ktorá nastala v priebehu plynutia pôvodne určenej skúšobnej doby, ak sa o dotknutej okolnosti súd dozvedel až po rozhodnutí podľa § 50 ods. 4 písm. b) Trestného zákona.

Vyššie uvedené závery sa použijú aj v prípade použitia ustanovenia § 52 Trestného zákona (teda v prípade podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom).

(Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 19. apríla 2017, sp. zn. 23Tos/39/2017)

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 19. apríla 2017, sp. zn. 23Tos/39/2017, podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „Tr por.“) zamietol sťažnosť odsúdeného M. H. proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo 14. marca 2017, sp. zn. 4T/75/2010.

O d ô v o d n e n i e

Trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 4T/75/2010, zo dňa 18. januára 2012, právoplatným dňa 18. júna 2013, bol M. H. uznaný vinným pre prečin usmrtenia a podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) mu bol uložený trest odňatia slobody na 2 roky, výkon ktorého trestu mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 30 mesiacov, zároveň mu bol uložený zákaz činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu na dobu 2 rokov.

Uznesením súdu prvého stupňa bola právoplatne dňa 21. augusta 2014 podľa § 50 ods. 4 písm. b) Tr. zák. predĺžená skúšobná doba odsúdenému M. H., uvedená vo vyššie citovanom trestnom rozkaze, o 1 rok.

Uznesením súdu prvého stupňa bolo podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. vyslovené, že odsúdený uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov vykoná. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený. Sťažnosť aj písomne odôvodnil, v písomných dôvodoch uviedol, že ním spáchané priestupky by nemali zakladať rozhodnutie o premene jeho trestu. V napadnutom uznesení by nemalo byť braté na zreteľ jeho odsúdenie, nakoľko už raz za to bol postihnutý práve predĺžením skúšobnej doby. Tým, že okresný súd nemal pripojené priestupkové spisy, nemohol tieto posúdiť, lebo nepoznal ich obsah. Prvú pokutu dostal, lebo nerešpektoval pokyn na zákaz státia, pričom vykladal tovar pre zamestnávateľa, a teda plnil pokyny zamestnávateľa. Druhú pokutu dostal nie pre prekročenie povolenej rýchlosti, ale pre neprispôsobenie jazdy podmienkam vozovky. Tretiu pokutu dostal na bratovom aute, ktorý nemal bielu kartu, teda potvrdenie o povinnom zmluvnom poistení. Býva v spoločnej domácnosti s družkou, platí nájom, družka je na materskej s jeho dcérou, na ktorú platí výživné, preto nie je v záujme spoločnosti, aby nastúpil výkon trestu, a tým boli nepriamo postihnuté družka a jeho dcéra.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je síce podaná včas, oprávnenou osobou, avšak nie je dôvodná.

Súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o tom, či sa odsúdený osvedčil v predĺženej skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdenému bola daná možnosť pred súdom sa vyjadriť k svojmu správaniu v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Odsúdený túto možnosť využil. Uviedol, že priestupky kladené mu za vinu sa nestali tak, ako je v záznamoch uvedené, myslí si, že sa osvedčil.

Súd prvého stupňa zároveň správne zistil, že odsúdený v predĺženej skúšobnej dobe vyššie uvedeného podmieneného odsúdenia spáchal tri priestupky na úseku dopravy, pričom tieto úzko súvisia s jeho odsúdením, keďže odsúdený bol za skutok, ktorého sa dopustil po prekročení povolenej rýchlosti s tým, že následkom tohto jeho konania bol ťažký a nenapraviteľný následok - smrť poškodenej.

Na základe toho súd prvého stupňa správne rozhodol, že sa odsúdený v predĺženej skúšobnej dobe neosvedčil, pretože sa znovu dopustil viacerých priestupkov. Argumentácia odsúdeného, že sa nemá spomínať jeho odsúdenie, pre ktoré bol už raz postihnutý predĺžením skúšobnej doby, je celkom nelogická. V prvom rade súd pri rozhodovaní o osvedčení sa podmienične odsúdených posudzuje ich život v rámci skúšobnej doby. Ak súd odsúdenému predĺžil skúšobnú dobu, znamená to, že mu napriek ďalšiemu odsúdeniu za trestný čin, či postihnutiu za priestupok, poskytol mimoriadne dobrodenie zákona v jeho prospech v tom, že mu dal šancu na nápravu, hoci odsúdený svojim životom dal príčinu na premenu trestu. Toto dobrodenie zákona nemôže byť v žiadnom prípade nazývané potrestaním. Pokiaľ by v súdom predĺženej skúšobnej dobe viedol riadny život, platilo by právoplatné rozhodnutie prvostupňového súdu o predĺžení skúšobnej doby, a nebolo by možné mu už trestný čin, za ktorý bol v skúšobnej dobe právoplatne odsúdený, či priestupok, za ktorý bol v skúšobnej dobe postihnutý, opätovne pričítať.

Iná situácia nastáva, ak odsúdený napriek uvedenému ešte aj v predĺženej skúšobnej dobe spácha ďalšie tri priestupky, teda nevedie riadny život, v tomto prípade súd posudzuje jeho správanie v celom období skúšobnej doby. Je tu potrebné skonštatovať, že spáchanie úmyselného trestného činu, priestupkov na úseku občianskeho spolunažívania, či na úseku dopravy, rozhodne svedčí o tom, že odsúdený M. H. nevedel riadny život.

Ohľadom v sťažnosti odsúdeného namietaným priestupkom na úseku dopravy, v ďalšom krajský súd uvádza, že podstatnou okolnosťou je, že bol orgánom príslušným na prejednanie priestupku právoplatne za priestupky postihnutý, nie je preto úlohou súdu hodnotiť, resp. preskúmať takéto rozhodnutia, prvostupňový súd sa správne s rozhodnutiami o priestupkoch oboznámil, a tieto následne aj správne vyhodnotil.

Z uvedeného je teda zrejmé, že podmienený trest odňatia slobody u neho absolútne nesplnil svoj účel. Ani šancu danú mu súdom, spočívajúcu v predĺžení jeho skúšobnej doby, hoci dal príčinu na premenu trestu, nevyužil. Podmienený trest stále existujúci ako hrozba nad ním ho neprevychoval, a ani nevedel k jeho náprave. Okolnosti ohľadom svojej družky a svojej postavenie ako živiteľa rodiny mal zväžiť odsúdený a tomu prispôbiť svoj život nepáchaním priestupkov v skúšobnej dobe tak, ako to dokáže množstvo iných odsúdených bez väčšej námahy. Rozhodnutie o vykonaní trestu prvostupňového súdu je preto správne a zákonné.

Správne ho prvostupňový súd zaradil aj do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, pretože nebol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.